

НОЯБРЬ

18

суббота

1939 он

№ 266 (2966)

Сэн-10 мүнөө

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М.
Обкомой ба
БМАССР-ий Верховно
Советдэй Президиумай
О Р Г А Н

ХҮДӨӨАЖАХЫН МАШИНАНУУ ДЫЕ ОТЛИЧНООР РЕМОНТОЛХО

Манай республика дотор тракторна паркий намар-усе өд ремонт хадаа тон харюусалгатай үедэ—ноягудайх Советүүдэй лунгалтада бэ эхлэлэй үеэ ясуулагдажэ байна. Ремонтнигуудай энтузиазмань хэ ээ хэ ээ эхлэлхээ бүри үгэр хэмжээдэ. Эдээр хадаа IV кварталайгаа ремонтны планне үзүүлэн дүүргэхэ, ХАБВ-да, Москва ошхо. хүн этэ эрхыс туйлаагаар, ажалшад дэпутатуудай Советүүдэ лунгалтын историческа (декабрины 24-нэй) үдэрне утгаха галэн дурахүсэлээр зоригжонхой.

Тунхалой МТС (директоронь нүх. Воронцов) болбол эдэ жэлэн намар-үе эй ремонтны нидонон жэ эхлэлэй жэшээ элэгүй байл. бэл хэ тэгээр, октябрда эхлээ бэл ремонтнигуудань 1940 оной январин 15 хүтэр тракторна паркеа ремонтложо хүсэл дүүргэхэ галэн зорилготойгоор, социалистическа соревнованиин оо ажалдай стихановска мето эй туг доро тэмсэжэ байнал. Эдээр хадаа Октябрда Революцийн АХИ жэ эй ойдо бэлэг болгон, 9 тракторнуудыс капиталнаар ремонтложо, шанарань найн гэжэ комиссаар согналдоо. Подгорный бригадатыс социализм вандала ороосхо, стахановскаар ажаллажа байган. Битаров й бригада хадаа 3 тракторнуудыс эрхлээр ремонтложо. Токать Тисменцев болбол үдэрлэгөө нормыс 317 %, нүх. Динишев — 327 % хүтэр байшанартайгаар дүүргэнэ. Трактористнууд нүхэд Шобоев, Бистелев, Ишданин, Сафин, Гешид, дүрэгтөө нормыс 200 проц. гүсэхэдээ. Эн э, ажалань зүбөөр эхлэхэдээ. Хүсэмээр дүүрлэгэнэй нүүдэ, тэрэ үе райгөө итгелсэ гаргадаг са тэндэ, үдэр юу хэсээс найнгар мэдээ тарадаг. Мүнөө трактористнууд ба хүдэлмэрилэгшэдэн хамтан байраар, стовоор хангалданхай. Улаан булан би. Политзанитнууд, гагсдуудыс ушналга регуларнаар ябуулгадаг ба ханын газета гаргадаг.

Тракторнуудад эрхим шанартайгаар сэг соонь ремонтложо, «жал бүридэ 8 миллиард пуд тарна үйлдбэрлэхэ» гэжэ агуухэ Сталиной заавариис хүндэтгэгээр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Эдэний ошдыс бүгэдэн достони болгожо, буатадаа найнаар хүдэлмэрилэхэ, тракторнуудад отицноор ремонтложо ёстойой.

Вхэлэй хамта, бүхэ дээрнэ республика дотор абажа үзэхэдэ, тракторна паркыс ремонтложо тон хангалтагүйгөөр яаана. IV кварталд соо хамта 484 тракторнууд ремонтложохо ёстой аад, кварталайгаа дүүргэхэ байхада оройдоо 39 тракторнууд (капиталнаар—12, техникумээр—27) ремонтложоод байна. Зарим МТС-үүд үнэргэжэ жэлэйгээ алдууе мүнөө хүтэр дэбанаар. Итаниин МТС (директоронь нүх. Мезенин, ахалагша механикаль нүх. Харитончик), Хорин МТС (директоронь нүх. Басильев, ахалагша механикаль нүх. Максимов) болбол ремонтны хүсэл эхлээдүй, тэрэниис хойшо татажа байна.

Ремонтдо эртээнхэ бэлдхэхэ тухайда БМАССР-ий Наркомземэй хэдэн хануулгын байнаар байтар, 8 мянган тухериг мүнгэ туналамжа болгон үггөншынэ наань, Итаниин МТС болоол мүнөөшье хүтэр ремонтнигоо помещениис эхлэхээдүй байнаар. Эндэ, трактористнуудыс бэлдхэхын курс нанитна үшөө эхлээдүй. Хуушан ласной частнуудыс назоон хэрэглэнэ хэрэгсэгдэнэгүй. Хүдэлмэрилэгшын дунда, политмасовэ хүдэлмэри ясуулагданагүй.

Ремонтно хүдэлмэрин бүүсэнь тон бага. Энэ хадаа ремонтнигууд дунда социалистическа соревнованиис үргэнөөр дэлгэрүү эгүүнөө, ажалыс зүбөөр эхлэхэдээгүйнөө болоо. Тарбагатайн МТС-та ремонт эхлэхэдэ ээр 10 үзүүлэй хонжэ байна гэсэнэ, ор-ддоо 1 трактор ремонтложо. Зүгөөр, эндэ 20 гаран хүнүүд хүдэлмэриинэ. МТС-ын директор нүх. Дмитриев ба ахалагша механик нүх. Борисов гэшлэл социализм, дэлгэрүүлэхэ, ажалдай бүтөөснэ дээмэлүүлэхэ тухайда анхарадаггүй гэжэ сэхэ хэ эхэ хэрэгтэй. Эдээр хадаа шэнэ мастерскойгоо үшөө хүсэл бэлдхэхгүй. Тарбагатайн МТС-ынхид, ажалыс зүбөөр эхлэхэдэ, ажалдай бүтөөснэ дээш үүлгэ—бүгэдэ шийдхэнэ гэжэ бүхөөр ойлого ёстойой.

Мүн, ремонтник бүхэн хадаа тракторнуудай сэг үрлэжэ, үгэр бүтөөснэйгөөр хүдэлмэрилэхын тула, мэдээ илэ байшанартайгаар ремонтложо улагатай. Ремонтлон тракторнуудыс тушамжа абажа-комиссинууд херхо байха, тракторнуудыс отлично шанартайгаар ремонтложын түлөө тэмсэхэ улагатай.

Цагаан-Уланай МТС (директоронь нүх. Абрамов) болбол бабидуудыс ба бусад хэрэгсэлүүдэс гамгүйгөөр, наанаар хэрэглэнэ. Тэрэнииснэ боложо, ойрын үдэршүүдтэ материаллаар дутагдаха абадал ушаржа болохо байна.

Эдэ бүхыс саашадан үргэлжэлүүлэхэ яаашыс болжогүй. Айагуудай хүдэлмэрилэхын организацинууд, Наркомзем, тэрэнэй машини-техническа тагай (даагшань нүх. Беседин) болбол трактор бүтөөснэ найн шанартайгаар, сэг соонь ремонтложохын түлөө бүри харюусаха байханаа мартаха ёстойой.

Хэрбээ тракторнууд муугаар ремонтложоо наань, ерхэх хабарай тарилга нааха ба тэрэнэй шанарань хангалтагүй байха байхынэ эртээнхэ мэдэхэ, тэрэнэй түлөө хүсэл харюусаха байханаа мэдэрхынэ хануулагдаха байна.

БАРГАЖАНАЙ РАЙОНДО ХУНГАЛТЫН КАМПАНИИ ЯБАСА

Баргажанай райондо, аймагай ажалшад дэпутатуудай Советүүдэ хунгалта хунгуулин 33 округууд ба сельскэ Советүүдэ хунгалта 263 округууд, 26 учаслогууд эхлэхэдээ. Округуудай ба учаслогуудай тоо, мүн тэдэнэй хилэнь Аймгүсэдкомой президиумээр харагданан ба баталалдан байна. Эдэ округууд ба учаслогуудай комиссинуудта 1500 шахуу хүнүүд хүдэлмэрилэжэ байна.

Ажалшад ба общественэ организацинууд болбол хунгуулин комиссинуудай составта, партийна ба партинабаше большевнигүүдыс томилбо.

Хунгуулин комиссинуудта томилбодон нүхэдэй дунда, солото хүнүүд о.он. Жэшээ хэдэ, Аймгүсэдкомой хүдэлмэрилэгшд ба ушажанин хадаа хунгуулин учасково комиссида, БМАССР-ий Верховно Советдэй депутат нүхэр Дзя Ивановай Малыгиниис томилон ба Гэрэнэй /с/советдэй ханановичын нарынжэтэ колхоздэй колхознигууд болбол хунгуулин учасково комиссида—колхоздогоо

Баргажанай аймагай ажалшад хадаа хунгуулин кампанида активнаар оролсожо, Ленин-Сталиной харгэтэ преданя, эхэ орон й-гоо эрхим хүбүүд ба басагадыс гүрэнэй управлениин ниятагай оргунуудта дэбжүүлжэ байна.

Б.Ж. Галиндабаев—Аймагай хунгуулин комиссийн түрүүлэгшис оролсожо.

СССР-эй Верховно Советдэй ээлжэтэбэшэ V. Сесси.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Баруун Украинны Арадай Суглаанай бүрин эрхэтэ комиссийн мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэнэ байна.
Кузминская, Г. В. Гавричук, профессор К. О. Студинский, У. В. Ефимчук-Дьячук, И. Ю. Кравчук—эдэ хадаа Сесси дээрэ Баруун Украинны Арадай Суглаанай бүрин эрхэтэ комиссийн мэдүүлгэ тушаа үгэ хэлэнэ байна.
(ТАСС-ын фото-клише).

БАРУУН УКРАИНЫЕ УКРАИНСКА СОВЕТСКЭ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫН СОСТАВТА АБАХА ТУХАЙ ЗАКОН

Украинска Советскэ Социалистическа Республикын Верховно Совет болбол Баруун Украинны Арадай Суглаанай бүринэрхэтэ комиссийн мэдүүлгэс дуулаад, тогтоохонь:

1. Баруун Украинны Советскэ Союзай составта оруулха тухай СССР-эй Верховно Советдэй, 1939 оной ноябрийн 1-эй историческа тогтоолыс амаршалаа.
2. Агуухэ украинска арадыс единэ украинска гүрэндэ нэгдэхэн, Баруун Украинны Украинска Советскэ Социалистическа Республикын составта абаха.
3. Баруун Украинааа УССР-эй Верховно Советдэ депутатуудыс хунгалта үдэрне тогтоохынэ Верховно Советдэй Президиумдэ даалгахэ.
4. Баруун Украинны областнууд ба районуудай административна хубаариис тодорхойлохо, шэнэ областнуудыс байгуулалга тухай проектын, мүн Украинска Советскэ Социалистическа республика ба Белорусска Советскэ Социалистическа Республикын хоорондо районууд ба областнуудай хилэлгэ тухай проектын, УССР-эй Конституциин 19-дхи статьягай «в» ба «г» пунктнуудтай тааралдуулан, СССР-эй Верховно Советдэй баталалгада табиха.

УССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. Гречуха

УССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. Мжажерин.

Киев, 1939 оной ноябрийн 15.

БАРУУН БЕЛОРУССИЕ БЕЛОРУССКА С ВЕТО'З СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕСПУБЛИКЫН СОСТАВТА АБАХА ТУХАЙ ЗАКОН

Белорусска Советскэ Социалистическа Республикын Верховно Совет болбол Баруун Белоруссийн Арадай Суглаанай бүринэрхэтэ комиссийн мэдүүлгэс дуулаад, тогтоохонь:

1. Баруун Белоруссийн Советскэ Союзай составта оруулха тухай СССР-эй Верховно Советдэй, 1939 оной ноябрийн 1-эй историческа тогтоолыс амаршалаа.
2. Агуухэ белорусска арадыс единэ белорусска гүрэндэ хамтадан, Баруун Белоруссийн Белорусска Советскэ Социалистическа Республикын составта абаха.
3. Баруун Белоруссийн БССР-эй Верховно Советдэ депутатуудыс хунгалта үдэрне тогтоохынэ Верховно Советдэй Президиумдэ даалгахэ.
4. Баруун Белоруссийн областнууд ба районуудай административна хубаариис тодорхойлохо, БССР-эй Конституциин 19-дхи статьягай «б» пункттай тааралдуулан, шэнэ областнуудыс байгуулга тухай проект ба Белорусска Советскэ Социалистическа Республика ба Украинска Советскэ Социалистическа республикын хоорондо районууд ба областнуудыс хилэлгэ тухай проектын, СССР-эй Верховно Советдэй баталалгада табиха.

БССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй түрүүлэгшэ Н. Наталевич

БССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй секретарь А. Попков.

Минск, 1939 оной ноябрийн 14.

КОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНА БЗШЭНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

ПВЗ-эйн паравозо-сборно цехын хүдэлмэрилэгшд ба интеллигенциин суглаан хадаа Городской Советдэй депутатуудта кандидатуудаар

НУХЭД СЕМЕН ДЕНИСОВИЧ ИГНАТЬЕВЫЕ, АЛЕКСЕЙ ИВАНОВИЧ ПУЗАНКОВЫЕ, ИВАН НИКИФОРОВИЧ СЕМЕНОВЫЕ, ИВАН ПЕТРОВИЧ КИСЕЛЕВЫЕ, АНДРЕЙ АНДРЕЕВИЧ ЗАЙЦЕВЫЕ, АЛЕКСАНДРА ПАВЛОВНА ДРИБНИЧ, НИНА ВИКТОРОВНА ДАНИЛЕВСКАЯ, МИНЧЕНКО НИКОЛАЙ ИВАНОВИЧЫЕ, МАРИЯ АЛЕКСЕЕВНА СУРОВАЕ ДЭБЖҮҮЛБЭ.

1939 оной ноябрийн 16.Цехын улаан булан хадаа аралдуудай агуухэ вождэ нүхэр Сталиной, парти ба правительствын хүтэлбэрлэгшэдэй портретүүдээр, нотагуудайх ажалшад дэпутатуудай Советүүдтэ хунгалтануудта зорюулагданан зоунгнүүд ба плакатуудайр шэмэгдэжэ, гоё найхан үмжэтэй болохон байна. Эндэ, Городской Советдэй депутатуудта кандидатуудыс дэбжүүлэгшын суглаан болохонь...

Цехын стахановцууд, инженерно-техническа хүдэлмэрилэгшд, служанин хадаа улаан булан тээшэ шамдатыгаар ошонд.

Улсын 4 чэс болобо. Тус цехын парторготэй секретарь нүх. А. А. Зайцев болбол цехын коллективай, хунгалтын урда тээхи хамтын суглаан нөөхэ зуураа, «—Ниятагуудайх Советүүдтэ хунгалтанууд хадаа дэлхэй дээрэ агсал демократическа—Сталинска Конституциин үндэснэ буурн дээрэ үнгэртгэхэдэ. Алтан үзэгтэ Сталинска Конституциинс зохёгшо, хүнтүрэлтэнэй гени, агуухэ Сталин мандиг!»—гэжэ, хэлэбэ. Нарьмэ аллодисментүүдэй аблан үнэ удаан хүнхивнэ.

Улаан-Удын Городской Советдэй депутатуудта кандидатуудыс дэбжүүлэгэ эхилбэ. Паравозо-сборно цехын начальнигыс оролсожо нүх. Россиний гэшэ үгэ абаад, хэлэрхивнэ: «Городской Советдэй депутатуудта кандидат болгон,

№156 округта баллотировалагдаха зүбшөөнөө үгэхынэ, тэрэниис гуйха»—гэжэ резолюци соонь бэшгэдэбэ.

ПВЗ-гэй начальник, ВКП(б)-эйн член, хэдэн жэлэй торшо соо социалистическа транспортныс командна уялануудыс дүүргэнэ, арадай үнэн хүбүүн нүх. Иван Никифорович Семенов болбол, ажалшад дэпутатуудай Городской Советдэй депутатуудта кандидат дэбжүүлэгдэбэ. Агуухэ партиаар ба тэрэнэй үнэн туһалагшэ, алдартэ комсомолец хумүүжүүлэгдэнэ, инженер нүхэр Николай Иванович Мянченкыс, комплексно бригадын хүдэлмэрилэгш нүх. Винников дэбжүүлбэ. Нүхэр Минченныс биографи хадаа социалистическа үйлдөөри ба Советскэ наукис шудалхын түлөө, сталинска элхын хүнүүдэй зоримойгоор тэмсэгдэл байхынэ харуулан гайхамшаг гэршэ боложо үгэнэ.

НүхэрМинченко болбол үйлдбэри дээрэ хүдэлмэрилэбэ. Дунда ба дээдэ хургуулинуудта нураа. Инженер боложо шадаа. Про.едий мастераар ба комплексно бригадын начальнигаар хүдэлмэрилэжэ, эхэ илалтануудыс туйлаан ба заводдогоо дамжуулгын Улаан Туныс абахан байгаа. Мүнөө, паравозо-сборно цехын начальнигыс техникэс талаарань оролсожо болгондоо.

—Партийн ба арадай хэрэгтэ асэстэс хүртэр преданя, үнэн

Тэршэлэн, нүхэр Иван Петрович Киселев, Андрей Андреевич Зайцев, Нина Викторовна Данилевская, Мария Алексеевна Сурова гэшлэл Горсоветдэй депутатуудта кандидатууд бологдон, тус суглаагаар дэбжүүлэгдэбэ. Эндэ сугларгшад хунгалтад болбол өлөнэй кандидатуудыс нэгэндуугаар дэмжэбэ. Мүн баба, нүхэр Александра Павловна Дрибнич дэбжүүлэгдэбэ.

Хүжюун сэнгэлгй Советскэ басгадай түлөөлгшэ, нүхэр Дрибнич болбол энэ жэлдэ 20 наһа гүйсөө. Үйлдбэрийн слоно техникыс зоримойгоор шудална. Мүнөө, электросварщицаар хүдэлмэрилэбэ. Цехын түрүү стахановцуудай нэгэнниис болонхой. Үйлдбэрийннөө нормыс 180-200 проц. хүртэр дүүргэдэг. Комсомолэй член ба общественэ хүдэлмэрилэ угаа активнаар хандана. Александра Павловнагай кандидатурыс бүгдөөрөө дэмжэһэн байна. Тимхэ зуураа, №159 округта баллотировалагдахын зүбшөөл үгэхынэ гуйбад.

Депутатуудта кандидатуудыс дэбжүүлэгшын нүүдээр, тус кандидатуудтай түлөө аглалци хэхэ, тухсай найдалгата хүнүүд хунгалдаба.

ОБЩЕСТВЕННЭ МАЛАЖАЛЫЕ БУХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭРЭНЬ ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

БУХЫ КОЛХОЗНИГУУД БА КОЛХОЗНИЦАНУУДТА, МАЛАЖАЛАЙ ФЕРМЕНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТӨ—БААЛИШАД, ГАХАЙШАД БА ХОНИШОДТО, БМАССР-ЫН КОЛХОЗНО МАЛАЖАЛАЙ БУХЫ СПЕЦИАЛИСТНУУД БА НАУЧНА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТӨ

МАЛАЖАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ РЕСПУБЛИКАНСКА СОВЕЩАНИЙН ХАНДАЛГА

Хүндэтгэх үүрэгтэй!
Мүнөө сагай колхозно байдал хадаа бидение самодержавин хабшан, урдын гашуудалта байдалтай жэшээлэгшгүй болоо. Агуухаа Октябрьска социалистическe революци хадаа бүхы ажалшдай байдалыг хүхүүн сэнгэлг, гэрэлтмө, шангашадалтай ба культурна болгоо.

Ленинск-сталинскa национальнa политикe бөөлүүлгэ, партиин Центральна Комитетдэй ба нүхэр Сталинай өөрын үдэрбүрийн оролдолго, агуухаа ород арадай эхэлдүүгэй тулалжамжа хадаа, хосорон барагдахаа байһан арадай, урдын парска колони байһан Бурят-Монголыг халбаран байгаа социалистическe республика болгоо.

Республикын союзна удхаша-нартай хэдэн арбаад шөнө промшленио преприятинууд Сталинка Табанжэлнүүдэй торшо соо өөһаднэгж хүдэлмэрини ахи-лөө. Улан-Удын ИВБ-гэй үүд-нүүдхэ шөнө паровозууд ба шөнө вагонууд гарааар үнийнэй, Зейн ба Баргажанай тайгатууд үнэтэ зүйлнүүдмэ—вольфрам ба алтануудмэ орондоо үгэдэг болохон.

Манай хада ууланууд ба сэгс-лэгт тала губинуудай өөртөө ха-дагалажа байгаа баялг малтамал-нуудмэ бурят-монгол арад ам-жалтатгаар шэнжэн ашаглажа байна. Республикын экономическa хүсэвалалан жэлнээ жэлдэ бэ-хижнөө.

Урдын культурна газартарла-лангмэ, тэрээнхэ гадна, мала-ажалмэ культурунаар хүгжүүлэхэ абадалыг мэлэгшгүй байһан Бу-рят-Монголой хүдөө ажакхын мүнөө ороной индустриализацин ба колхозно байгуулагтын илан-най үндхэ нуури дээрэ, дэлхэй дээрхи тон түрүү техникээр хуаглардаба. 28 МТС, 1000 гаран тракторнууд ба комбайнууд, хү-дөөажакхын мянгад (нийнөн машинанууд хадаа ургасмэ дөш-лүүлгмэ ба культурын үргэлхөн, республикын колхозуудай урьд-жэлтэ газарнуудмэ болбосоруула-на.

Бурят-Монгол республикын малажал болбол багартуудниа, нүүдэл, примитивэ ажакх бай-нааа, мүнөө колхозуудай общест-венна дохдой шидэхэм, баян истичнуудай нэгэн болоо, үнэхээр культурна хүтэлэтын зам дээрэ гаржа, СССР-эй Восток-лохы малажалтай тон томо базан болоо.

Мини бүүдэй 5 жалай торшо соо республикын хүргүүдтэ өбөртө томо малай тоо толгой 816 проц, хони ба ямаадай бү-рөг 151,6 проц, адуу морид 33,6 проц ургаа.

Манай түрүү колхозууд, мала-ажалай ферменууд, полиин бри-гаданууд, малажалтай ба полево-й ажалай түрүүшүүд, эрхмн спе-циалистууд ба хүдөөажакхын мастернууд хадаа хүдөөажакхын Бүхэсоюзна выставкын хабаадагш боложо, үндэр дээдэ эол хүндлэ хүртөө. Төлөөр бол-бол колхозно хүдэлмэринүүдтэйгөө амжалтанууд ба ошинуудмэ бүхы оронойгоо урда, бүхы дэлхэйн урда омогорхон харуула.

Хүдөөажакхын Бүхэсоюзна вы-ставкын хүнэтэ кингдэ 80 кол-хозууд, малажалай 65 ферменууд, 3 МТС, малажалай 337 түрүү-шүүд, 343 түрүүшүүл-колхозни-гууд, социалистическe хүдөөажакхын 40 специалистнууд ба орга-низаторнууд башгдгээ.

Эдэ гайхамжаг амжалтанууд хадаа бурят-монгол арадай хү-зүүндэ кинтализмын ярьм тохо-кмэ халхэн, арадай дайсалтай—тропикиско-бухаринска ба бур-жуазно-националистическe богүүд-тай—гадаадын разведканууд ай агентнуудтай хатуу шанга төмөсөл соо, коммунистическe партиин хүтэбэри дор, тэрэ-нэй генеральна линийн торжест-вогой түлөө байлдан соо, арадай ажакхын бүхы халбаринуудта Бурят-Монголой ажалшдаар туй-лагдан байна.

Большевиетскe парти ба нүхэр Сталинай хүтэбэрээр, советскe арад болбол бүзэр предательнууд-мэ элнрүүлхэн ба бутасохинон байна.

Манай большевиетскe партиин XVIII съезд болбол Гурбадахи Табанжэлэй асуулгануудмэ зүб-шөн хэлсэхэ зуураа, манай ор-ной ажалска массын материалъно-культурна хэмжээ саашаа ба

бүхы хэмжээгээрэн дээшлүүл-хмэ—главна зорилгонуудай нэгэн болгон табиһан байна.

Үнэгүй аад, дээдэ шанартай мяха, хү, тоно ба малажалай бусад продуктуудмэ ажалшдагт элбэг дэлбээр үгэхэ—манай колхозуудай хүндэтэ уялга. Тий-мэнхэ, общественнэ малажалай ур-галта, гүрэнэй планине дүүргэхэ ба үдүүлхэн дүүргэхын түлөө тө-мөсөл, малай продуктивностимэ дээшлүүлгэ ба энөөнэй үндхэ нуури дээрэ, колхознигуудай шангашадалта байдалай саашан-хи байжаралта—бүхы колхозууд ба колхознигуудай, бүхы парти-на ба партинабаше большеви-гүүдэй анхаралай центргэ байха ёстой.

Бидэнэр, республиканскa сове-щанида хабаадагшад, малажалай хүдэлмэрилэгшэд хадаа „Кол-хозуудмэ общественнэ малажалмэ хүгжөөхэ хэмжээбууланууд тухай“ ВКЦ(б)-ийн Центральна Комитетдэй ба Советскe правительст-вын тогтоолмэ халуунаар амар-шаланбади.

Колхознигууд тухайда, парти ба советскэ засагай анхаралы, энэ сөсөмөргөн Сталинка тогтоол-уудмэ дахин баталан харуулана.

Үнэн сэхэ колхозник бүхэн ха-даа общественнэ малажалмэ хү-гжүүлэхэ үндхэ нуури дээрэ, үшөө бүри шангашадалтай байдалда (оржо шадаха байна, кол-хознойгоо баялгмэ эхэлхэжэ ба малажалай шухала продуктуу-мэ өөрынгөө эхэ орондо элбэг элбөгөөр үгэжэ шадаха байна) гэжэ мэдэнэ.

Малажалмэ хүгжөөхэ гүрэнэй планине түрүү колхозууд амжал-татгаар дүүргнө. Малажалмэ хүгжөөхэ гүрэнэй планине дүү-ргэхын түлөө большевиетскe тө-мөсөлэй жэшээнь, Түхэнхэй айма-гай „Улаан-Торй“ колхоз болно. Энэ колхоз болбол жэлэй түрүү-шын хахад соо гүрэнэй планине өбөртө томо малаар—105 проц, адуу моридоор—104 проц, ба залуу мал үсэлгээр—100 проц дүүргнө.

Мүн, Баргажанай аймагай, Свердловэй нэрэмжэтэ колхоз, плаант: өбөртө томо малаар—105 проц, хони-ямаадаар—106 проц, ба гахайгаар—146 проц дүүргнө.

Социалистическe малажалай нимэ түрүүшүүл манай эндэ ган-са нэгэн баше. Иимэ хүдэлмэрини жэшөөнуудмэ тон олоор харуула-жа болохо байна. Энэ жэлэй тү-рүүшын хахад соо республика дот-ро общественнэ малажалай тоо толгой: адууморидоор—3,7 проц, өбөртө томо малаар—14,1 проц, хонид ба ямаадаар—24,4 проц, ба гахайнуудаар—37,6 проц ур-гаа. ВКЦ(б)-ийн ЦБ-гэй ба СССР-эй СНК-гэй шийлин 8-най тогтоолой хүгээр, колхозуудта 244 ферменууд шөнөөр эмхидхэг-дээ.

1942 ондо зориутан тогтоогдо-лон минимумын өөһаднэгж фер-менуудтэ үдүүлхэн тоото мал-нуудтай колхозууд манай эндэ олон. Адуу моринй ферменууд ба жэмэ малай ферменуудмэ тоо-лонгугээр, өбөртө томо малай, хонидой ба гахайн 3-3 колхозно товарна ферменуудтэй, нимэ кол-хозууд олон.

Социалистическe малажалһаа дохдуул туйлай эха.

Гансал 1938 он соо колхозно малажалһаа абтадаг дохдууд 1937 онойхиноо 40,6 проц, эхэ ба 28 миллионхоо үдүү болоһон байна.

Үнэрэгшэ жэлдэ Баргажанай аймагай, Бард Марсай нэрэмжэтэ колхоз гансал малажалһаа 690 мянган түхэринй дохдо оруула. Хэбээ бүхы доходоон 1169378 түхэрин байһые хараада абаха болоо хаа, энэ колхоздо малажа-лай удельна вес али болохо бай-на.

Малажалай үндэр доходоудмэ ханиаха, шидэхэм хэмжээбуу-лануудай нэгэн хадаа үүлэнгэ байжаруула ба малмэ метиза-цилга сооно.

Энээн тухай манай колхозууд мэдэнэ. Үнэгэгшэ жэлдэ Селен-гын аймагай, Тельманэй нэрэм-жэтэ колхозой п. еменнй ферма-лаар нэгэ фуражна үнөөн бүри-лөө 1900 литр хү абаһан байна. Ноехонй сомной „Голшеник“ колхоз 1938 ондо фуражна үнөөн бүриһөө 2123 литр хү, XVIII парт-скадын нэрэмжэтэ колхоз 1939 онй 6 нарын торшо соо фуражна

үнөөн бүриһөө 1500 литр хү наа-жа абаһан байна.

Манай колхозууд, иланган-аа үүлэртэ хонидой ферменуудай колхозууд хэдмэ шөнөөн нооно орондоо үгэнэ гэжээ.

Зейн аймагай, „Галын-Очин“ колхоз 1938 ондо меринос бүри-һөө 7,7 килограмм ба метис бү-риһөө 3,8 килограмм нооно абаа.

Селенгын аймагай, Ирогой со-моной, Сталинай нэрэмжэтэ кол-хоз мериносудһаа—нэжээд бү-риһөө 6 килограмм ба мети-сүүдһээ 4 килограмм нооно аба-һан байна.

Тэршөлэн, Хорин ба Барга-жанай аймагуудай колхозууд хони-ной ферменуудһээ эхэ дохдо абаа.

Социалистическe малажалай мастернуудай арми хадаа рес-публикын колхозуудта уриан гараа.

Селенгын аймагай, Нойхоной сомной, „Большевик“ колхозой тугалман, Чигдурова Цырендулма-да адал, нимэ тугалшдай нэр-нүүдмэ мүнөө суурхан алдарш-на. 4 жэл соо, тэрээнэй нэгшмэ тугал хүөгшүй.

Бичурай аймагһаа, хаалиша Татьяна Матвеевна Казардинна харатгй. Тэрээндэ даалгагданан 11 үнөөдхэ 11 тугал абаа. Ню-татай үүлэрэй фуражна үнөөн бүриһөө, Татьяна Матвеевна дун-да эргээр 1080 литр хү наагаа.

Түхэнхэй аймагһаа, хаалиша Санжиева Долгор Досановна, тэрэ-нэндэ даалгагданан 20 үнөөдхэ 20 тугалуудмэ абаһан ба нюта-гай үүлэрэй үнөөд бүриһөө, дунда эргээр 1000 литр хү наа-жан байна.

Түхэнхэй аймагай, „Путь Ленина“ колхозой хаалиша Вурбеева Жингийн хадаа нютагай үүлэрэй фуражна үнөөн бүриһөө 1400 литр, заримдаа 1800 литр хү наагаа.

Селенгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үүлэртэ ма-лай фермын эрхм үнөөдхэ наа-лиин 300 үдэрэй торшо соо 3000 гаран литр хү үгөө. Район соогоо рекордистка—„Елка“ үнөөн суур-хана. „Елка“ 3480 литр хү үг-нэ. Тэрээнхэ „Лисеня“ гэжэ нэрэтэй үнөөн баахан гэгддэ, тэрэ хадаа 3387 литр хү үгөө, мүн „Ночка“ үнөөн наалин 272 литр соо 3139 литр хү үгөө.

Эдэнэр хадаа хаалиша Долгор Шалсановгай питоманууд-ре-кордистканууд мүн.

Залуу малнуудмэ харалта ба үсхөбөрлгын эрхм түрүүшүүд гэхэдэ: 1938 ондо зуун хонин бүриһөө 132 хуригадмэ абажа мал болоһон, Зейн аймагай, „Галын-Очин“ колхозой хонинш, БМАССР-эй Верховно Советдэй де-путат Дулма Сакхияева.

1938 ондо 21 үүдхэдэ 21 на-га абаһан, Зейн аймагай, „Улаан-Номто“ колхозой адуушан—ком-сомолец Цырен-Дари Бадмеев.

1937-38 онуудта жэл бүри 100 хонидхо 202 хуригадмэ абаһан ба 1939 оной түрүүшын хахад соо 262 хонидхо 248 хуригадмэ абажа мал болһон, Тарбагатайн аймагай, „Красное Знамя“ колхоз-ой хонинш Никифр Шилин. Энэ нүхэр хадаа үшөө намарай түрэгжэ хүгжээ байна.

Томо сагаан-английска үүлэрэй гахай бүриһөө 20 метис пршв-конуудмэ абаһан, Мухар-Шээрэй аймагай, „Восход“ колхозой гахайшан Доду Сультимова.

Эдэ гайхамжаг колхозууд, ферм-нүүд ба түрүүшүүлэй спсикотон социалистическe малажалай үшөө хөдөн араад, хөдөн зуугаад мас-тернуудай нэрэнүүдмэ нэмжэ болохо байна.

Нүхэдүүд, малажалай муу фер-менууд манай эндэ үгы Гөбө-пье, хайшахэрэгээр, хашар залуугаараа, ферменуудмэ, колхозууд гутаадаг, үшөө нимэ хүнүү-дмэ, тэдэнэй тоодо нимэ хүтэл-бэртлэгшдмэ, мэдэнбади.

Ируурын аймагай бүрэг хадаа 9 нарын торшо соо бүхы тоо тол-гойһоо 14 проц, ш.хуу тугал-нуудмэ гэжээ.

Энэ сагай торшо соо, Кабан-скын малшад тугалайгаа 10,2 проц алдаа.

Галхын ба Зайгарайн аймагууд-тай адууморинй ферменууд ба хүрүүдтэ баһал залуу малнууд-дай, иланган тугалуудтай гэгд-лэл бии (бүхы тоо толгойн 8-10 проц).

Нүхэдүүд, манай колхозуудай баялгинуудмэ заримдаа муугаар хараданай юуһнээ болово гэ-жээ.

Бидэнэр болбол бүхы респу-бликнгаа урда, бүхы оронойгоо урда, манай хүргүүдмэ нюдэнэй сэгсгэ мэгээр хараха уялгатай-ди.

Хүйтэ нойтон нэгшмэ дал хо-рсо, малшадай харуунаггүйгээр нэгшмэ дахин хоолуулга, муу, шалгагдаагүй газарһаа абаһан нэгшмэ ведро убан байха ёстой.

Хаа-хаанагүй эзэнэй хэрхэ ню-дэн хэрэгтэй.

Селенгын аймагай, Загастайн сомной, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо 1938 ондо нэгэ фуражна үнөөнхэ 135 литр хү абаһан байна.

Юрөө нимэ хайшахэрэг гарта үгтөөн үнөөдхэ, ямаашмэ эхэ хү үгэхэ байна баше аал.

Энэл нимэ фактуудтай эрг-гешүүлэн, Кабанскын районой, Колесовскэ сельсоветдэй, „Путь социализма“ колхозой хаалиша Печ-кина Фекла Николаевна тухай хэлжэ шадаха байһади. Энэ жэлэй 9 нарын торшо соо Фекла Печкина болбол нэгэ үнөөнхэ 1058 литр хү наагаа.

Мүн хаалиша Устилья Богдан-овна энэ сагай торшо соо 940 литр наажа, Феклохо баахан гэгддэ.

Тэдэнэй үнөөд хадаа баһал нютагай үүлэрэй—хайжаруулагда-гүй шунанай, минн юрын сибе-ричанууд юм.

Гадна, Селенгын аймагай, „Улаан-Удэнгэ“ колхозмэ абаад үзөө. Тэндэ үүлэртэ малай фер-ма дээрэ нэгэ фуражна үнөөн 643 литр хү үгөө, тийхэдхэ эргэлзэд байһан колхозуудта 2000 литр наагаа.

Большеврншмэ нэгэ, тэжээл-шмэ нэгэ. Гансал хүнүүдхэ он-доонууд, харууламжа байһан хүнүүдэй гарнуудмэ ондоонууд байна.

Хонинлэ фактууд гэжээ, факт-нууд болбол арасдидмэ үйл-нүүд юм. „Загаһаншмэ (шмэ, мя-хашмэ баше; бурханда зула баше, шүдхэрхэ сусала баше)“ гэг-дэн, нүхэр Сталинай үгөнүүдээр хөлөөр, нимэ хүнүүд манай малажалда үшөө бии.

Манай амжалтануудай хэдмэ эхэ байгааһмэ наа, манай малай эхэ хү, мяха, нооно үгэхын түлөө, хүргүүдтэ тугалуудай, адууна-й уялгада ба отарнуудта хурига-длэй үхэхэгүйн түлөө, манай мал-нуудай адуур ба тобор тар-ан байхын түлөө, общественнэ ма-лажалай ургакхын ба бүхэажакхын түлөө төмсөлдэ тон серьезо хү-дэлмэри хизааргүй эхэ байна.

Колхозно зөөрини түлөө нааза-зобологгүй гү, али большевиетск-еаар, сталинскээр хүдэлмэрилхөө хүсэлггүй, сууцайна хүнүүдмэ малажал дээрэ байгалаггүймэ Таанары, нүхэд колхознигууд, малшад, хаалишад, хонинш, уралаанади.

Нүхэдүүд, зоотехническe барил-гын х.жомлодон дээрлэхэ, тэдэндэ анхаралай дутамаг дээрлэхэ, манай колхозуудта нилөөд олон малнууд дулаан байрагүй ба эрхэ үсхэмэ, манай шөрүүн хүлээн сибирскэ үсхэмэ, сагаан талада утгажа байна гэжээ.

Баргажанай аймагай колхозууд хадаа адуу моридой мин 16,9 процентмэ дулаан байраар хани-ланхай, баргажанайхид малайн байрбайдалмэ манайн бай-ройдоо 4,5 проц. типовой бай-раар хангагданхай.

Зейн аймагай зоотехническe барилһаа Баргажанай колхозууд-ахиднаа баахан дээрэ, гэбшмэ, малайн хахад хуви сагаан тала-да үсхэмэ утгажа байна.

Түхэнхэй колхозууд хадаа бар-сжанайхид ба зейнхидмэ нэ э-рхэханнаар уриллаа. Энэ, залуу малнуудай тоо толгойн—тугал-нуудмэ мин 60,9 проц. дулаан байраар хангагдаа, энээн сооноо типовой байраар хангагданхайн 26,1 процент болоно.

Бидэнэр болбол зоотехническe ба ветеринарна барилгануудай объектуудмэ түргэн дүүргэгдэ бүхы барилгын хүсэнуудмэ дар-и табижмэ Бурят-Монголой кол-хознигуудмэ уралаанади.

Нүхэдүүд, республикын бүхы колхозуудта, малажалай бүхы ферменуудтэ ноыбр хара хадаа общественнэ малажалай хэрэгтэ стахановскa түргэн барилгын ба-ра болог.

Малажалай дээшлэлэй түлөө үдэрбүрийнхөө эсгэмгүй төмсөлд-лэ, малмэ метизацилгад тусгаар анхарал хандуулаха ёстой юм. Манай эндэ племенная хэрэг хоёр хүлөөрөө дохолохой байна гэжээ.

Үүлэртэ малмэ хангалтагүйг-ээр харууланбади, зарим кол-хозуудай производительнууд муу усавидо байна.

Үнэтэ шунанай производитель-нуудмэ ямараар харадаг байһанаа жэшээдэ аае. Гарай ороной орон-до, производительнуудмэ хүргөг-минил табижархидог байнади.

Манай ферменууд дээр үүлэр-тэ малай хүсэд бүрихэл бии гү, малай ороной, түрэлгын ба про-дукт үгэхгын тодо понор бүридхэл хөнө гүдэй?

Олонхи колхозуудта, энэ хэгдэ-нэгүй.

Иимэ гутамшаг зүйлмэ сааша-даа тэсжэ шадахагүйди, гэжэ асуундана.

—Гүм, үшөө дахин үгм,—гэ-жэ бидэнэр харуусаха ёстойди.

Үүлэрэй хэрэгтэ тон түлэгш-гээр, тон үнэн сөдхэлээр шуда-чакмэ, тэрээнэй түлөө харуусал-гааа дээшлүүлхмэ бүлмэ колхоз-нигууд уралаанади.

Энэ үсэл малдаа хүсэд хүрэхэ хэмжээлэй тэжээлмэ зарим кол-хозууд хадагалаагүй байна.

Манай саомалангай ургасмэ шмэ эхэлхэ, тэдэ тэрэнимэ на-жарууланхы, культурна тэжээлмэ ногоонуудмэ тарианы түлөө орол-доноуудмэ.

Дмцерна, американскa хааг, клевер, тимфеовы ба оусад куль-турна тэжээлмэ ногоонуудмэ юууд таринагүй биди?

Абаад үсгт, саомалангайгаа газарнуудмэ бургааланһаа ба бусад ургасмэ саомалангайга-ди, энэ хадаа ногоовой ургалга-да ба тэрэнимэ хураалдаа наад хэнэ хам.

Турнеца, тэжээлэй морковь, нарын сэгсгэмэ манай колхозууд багаар тарина, зариманшмэ ор-дмэ таринагүй, тимфөө, ман-най малай тэжээлэй рациондо эхэлхүнэй, шмэнхэй хоол—эдэ корпейлоудмэ үгм байна.

Ногоогоо нааанаар хураажа абаанади.

Воёе хураалгын хүдэлмэрини механизаци зарим колхозуудта хүсэд хэрэглөгдөггүй.

Зарим МТС-үүдэй директор-нууд болбол үргэн саяланууд ба тариуруудмэ—үсөнхураалгын үндэрүүсэтэ машинануудмэ сарай дороо хадагалжа байна.

Машинно-үсөнхураалгын отря-дууд ба МТС-үүдмэ эмхидхэ тухай парти ба правительствен-нотгоол болбол тэжээлэй баз-нуудмэ бэхжүүлэхэ шөнө шөнө замүүдмэ колхозуудта нэ-вэ.

Бидэнэр болбол энэ тогтоолмэ гүнзгэ хангалтагаар найшажа, хэдэн мянган гектар саомаланг-мэ шнээр бии болгохын түлөө төм-сөлдэ республикын бүхы колхоз-нигуудмэ уралаанади.

Бидэнэр болбол үсөнхураал-гын хүдэ мөринүүдэй стаханов-нуудһаа, саомалангмэ герасимов-скээр найжаруулагшадһаа жэшээ абажмэ ба тэдэнэй зэргешмэнь бүгдмэ уралаанади.

Баргажанай аймагай лугово-дууд—Шадапов ба Доржиевай, Селенгын аймагай луво адуу—Санжиков, Гашинев, Санжидеев, Годоевай, Хорин аймагай луго-водууд—Богачев ба Базорский нэрэнүүд мүнөө хөдө эли ошөө.

Эдэ нүхэдүүд мүнөө жэлдэ гек-тар бүриһөө 80 центнер үбөөн хурааж абаа.

Республикын нилээд олон лу-говоуд, энэ жэлдэ гектар бүри-һөө 40-50 центнер тэжээлэй но-лоо хураагаа.

Тимм тула, манай саомалангай ургасмэ дээшлүүлэхэ бүхы аргабайдалууд бүрин бии бай-на.

ЭРХИМ ПОКАЗАТЕЛЬНУДТАЙГААР УГТАН

Бурят-Монголынскe системнэ арслэнуудай хүдэ мөришдэй дунда, Октябрийн урда төхө социалистическe соревновани үргөөр дэргүүдэдмэ байгаа, энээнхгөө ашаар, Октябрыска Революциян ХХII жэ ай алдарта энэ үйдэрбүрийн эххөн амжалта-нуудтайгаар угтан байна.

Улан-Удэ городов, Чапаевай нэрэмжэтэ промартелин бүхы пе-хенүүд болбол октябрь нарыгаа үйлэдөрини плануудмэ үлүү эн дүүргэ. Жэшээ хэдэ, столарна пех (пехень эрхэгшмэ нүх. Тараторин) хадаа планза эрхмн-найн шанартайгаар 280 проц. дүүргэн байна. Галантереина

Бидэнэр болбол стахановцууд түрүү зэргөнүүдтэ хэд яован тэдэнэр сүхнэгэй зэргешмэнь нүхэд колхознигууд, Таанары уралаанади.

Колхозно малажалмэ хүгжөө-планине дүүргэхэ ба үүгүн дүүр-эхэ гэжэ, арадуудай агу-эхэ вождь нүхэр Сталинда баш-хөн бөшгөр соогоо найдуулам-байнади.

Бидэнэр болбол нэгэ үнөөн наалине нэгэ хахад дахин эх-хэхэ гэжэ найдуулан байнади.

Бидэнэр хадаа малажалай кай-нуудай тогууригүе хүсэд уса-хаха, колхозуудта малажалай стахановскa хүргүүлнүүдмэ эмх-хэхэ, тэдэндэ, үйлэдөрнөө танаалуулангүй, 5000-лаа доол-ошмэ хүнүүдмэ хургаха гэжэ найдуулан байнади.

Бидэнэр хадаа малай ферм-нүүдэй барилгануудмэ ноыбр соо дүүргэхэ, элөөг дэлөөг т-жээлэ эрхм үсэжлөөр манай хамсах гэжэ найдуулан бай-нади.

Бидэнэр хадаа малай про-дуктивностимэ дээшлүүлэхэ, үүлэр-тэ малмэ амшалаа, тэрэнимэ олошоруулаха ба энэ баялгмэ зүбөөр зэргэлдэхэ гэжэ найдуу-лан байнади.

Бидэнэр хадаа өөһаднэгж эр-дэмэ үдэрбү